

יום	יום לחדש	יום מוה"ר	ליקוטי הלכות ה"ד	ליקוטי מוה"ר	משנה ברורה ה"ו	עלים לתרופה	שולחן ערוך דושן משנה ס"ג
שבת	י"ג	מו.	עג	חזרה	כג - סג	סו, טו, טז	
א	י"ד	מוז:	עד	קנג:	סה - סז	זי, יח	
ב	ט"ו	מח:	עה	קנד:	סח - סח	יט, כ	
ג	ט"ז	מח:	עו	קנד:	סט - ע	כא, כב	
ד	י"ז	מט:	עז	קנה:	עא - עב	כג, כד	
ה	י"ח	מט:	עה	קנה:	עג - עד	כה, כו	
ו	י"ט	נ.	עט	חזרה	עה - עז	כז, כח	

בקרני אורה

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

303 | פרשת בשלח | י"ג שבט תשפ"ג

דבר המערכת

"שבת שירה" - ממנה יתד וממנה פינה לשובע השמחות והשירות שאנו צריכים לעורר בכל השנה כולה, השירה היא הודאה להשי"ת על כל הטוב שעשה עמנו. וכל אחד יודע, שבהרבה מקרים ההודאה נאמרת בלא לב ולב, ועל כך נתן לנו השי"ת את הארת 'שירת הים' בה זכינו להודאה מעומק הלב באמת ובתמים. "כי שירה הוא עיקר שלימות ההודאה, שאומרים ההודאות בלב שלם בשרי ושמה, שזה זכו ישראל בקריעת ים סוף" (ליקוטי הלכות, פריקה וטענה ד, יח) ועל ידה נזכה בעז"ה להודות באמת ובלב שלם.

כמה עלינו לשבח הודות ולהלל לה' הטוב הרחום והחנון שהשאיר לנו שריד בתוך מבול האפיקורסות והטומאה ששוטף כיום את כל חוצותינו. מי ישורר ומי יפאר גודל פאר הכינוס המרנין של בחורי ישיבה גדולה במוצאי שבת העבר בעיה"ק ירושלים ת"ו, שם נקבצו כדי להציב משמרת למשמרת ולהוסיף גדר קדושה בהתנזרות מוחלטת מן הכלים הטכנולוגיים אשר "רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגה". אשרי עין ראתה כל אלה, כאשר עשרות בחורים חתמו מרצונם הטוב על הצטרפותם ללגיון של מלך חבורת 'ונקדשתי' שבה יהיו חברים כל יראי ה' וחושבי שמו הפורשים גם מן המותר, כדי להינצל מכל חשש וסרך של קרבה לזילותא דהאי עלמא.

משפיעי החבורות עוררו על יסוד היראה שהיא אוצרו של רבינו הקדוש, המותנה ועומד בהעמדת גדר משמרת, כדברי רבינו יונה (שעי' תשובה ג-ז), והיא חביבה על ה' יותר מגופן של מצוות.

ולאחר מכן קיימו וקיבלו עליהם באהבה להיות עושים גדר קדושה, ולקדש עצמם מעט מלמטה, שעל ידי זה בוודאי יזכו להתקדש הרבה מלמעלה.

כה יתן ה' וכה יוסיף.

העוררים

וַיֵּאֱמִינוּ בַּה' - אֵין יִשְׁרִי

האמונה הפשוטה היא מקור לשמחה ובטחון, ולעומת זאת ההסתכלות של 'טבע' היא מקור לפחדים חרדות ועצבות. וכך מאיר עינינו רבי נתן: "מי שלבו שלם עם השם ואמונתו חזקה ומאמין שהכל ברצונו יתברך, אזי הוא בשמחה תמיד ואין לו שום דאגה ופחד כלל משום דבר שבעולם, כי מאחר שהכל רק ברצונו יתברך אם כן אין לו להתיירא משום דבר, כי מי יוכל לעשות לו דבר גדול או דבר קטן בלי רצונו יתברך, ועל כן הוא שמח תמיד. ואפילו אם לפעמים באין עליו איזה יסורים ח"ו, אולם מאחר שידוע שהכל ברצונו יתברך לבד הוא יכול לשמח את עצמו תמיד, כי כוונת השם יתברך שמביא עליו היסורים הוא בודאי רק לטובה. אבל מי שנוטה מאמונה וטועה ח"ו בכפירות של חכמי הטבע וסובר שיש טבע, אזי אין לו שום חיים כלל, כי כל ימיו כעס ומכאובות ומתיירא פן יבוא עליו שבר פתאום, וכשבא עליו איזה צרה ויסורים אין לו למי לפנות להיושע, ועל כן הוא מלא צער ויסורים ופחדים ועצבות תמיד ואין לו שום חיים כלל" (עצות ישרות, שמחה ג, ע"פ ליקוטי הלכות כלי הי"א).

בפרשתנו אנו לומדים על 'שירת הים' אותה שררו משה ובני ישראל בשמחה רבה, ואשר בה כלולים כל השירות והתשבחות של כל ימות עולם (ראה בזה בשלח נד). שירה זו הנמשכת משורש השמחה של עשרה מיני נגינה (ראה ליקוטי הלכות, תולעים ד-ד) נמשכה לעולם בכח האמונה, וכלשונו של רבי נתן על האמר הכתוב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו - אז ישיר משה: "כי עיקר השירה כשזוכים לאמונה שלימה, שמשם כל השירות והניגונים" (שם, פסח ז, נג).

משה רבינו ה'מנהיג הרחמן' האיר את האמונה בישראל והביא להם את השמחה והחיים גם בעולם הזה ובוודאי שלעולם הבא. ולעומת זה, עומדים לנגד עינינו דברי התורה בסוף פרשתנו על עמלק, הרחמן המזויף, שכאילו דאג על צמאונם של ישראל ועורר בקרבם בעת צרתם את השאלה הכואבת 'היש ה' בקרבנו' ועל ידי זה הביא עליהם את צרת אכזריותו לדורות.

הבה נבין את עוצם הרחמנות הנפלאה הגנוזה באמונה הנותנת שמחה חיים ותקוה בזה ובבא, ולא נתפתה בשום פנים לרחמנות המזויפת: לא נניח ליצרנו להכניס בלבנו את ההרגשה האכזרית המעוטפת במעטה רחמנות, כאילו אנו עוזבים נטושים ומסכנים. בכל לב ובכל נפש ובכל מאוד נמליכו ונניחודו באהבה, ובכל מדה ומדה שמודד לנו נאהב אותו ונשמח בו.

מלבו פורצת אנחת רווחה: "הנה חברי הטוב הקרוב ללבבי, הוא ודאי יבין לנפשי". הוא מתחיל לשפוך לפניו את לבבו המר על הצרה שפקדתו ומצייר בצבעים שחורים ונוגים את נוראות מצבו המר. והחבר אכן לא מכזיב, גם הוא נוטל חלק בראש ומוסיף שמן על המדורה, הוא נאנח ונאנק עמו ומוסיף לבטאות את גודל החורבן ועומק הצרה שכמוה לא נהייתה. בכל רגע הוא מחדש התבוננות מזווית נוספת על השבר האיום שאירע כאן, שהימנו אי אפשר להתנחם. 'אכן לא טעיתי' - חושב בעל הצרה לעצמו - רק הוא זה חברי הנאמן והרחמן שכל כך מרגיש בצרתי..."

רבינו הקדוש 'צעק קודם הסתלקותו ואמר: את זה תקבלו מאתי שלא תניחו עצמכם להטעות בזה העולם, כי העולם מטעה אותנו לגמרי' (ליקוטי הלכות, אונגה ה, מ) וה'טעויות של זה העולם הם הרבה מאד מאד כמעט בלי שיעור" (שם). וכבכל דבר שבבריאה בהם שוררת הטעיה, כך גם בענין הרחמנות והאכזריות ישנה הטעיה עצומה וגורלית מאד. אפשר שיהא אדם אכזרי לעצמו או לזולתו בתכלית, ואף על פי כן יחוש כרחמן ואוהב, וכן להיפך. ו"אי אפשר להינצל מטעויות אלו כי אם על ידי התקרבות לצדיק אמיתי שלא הטעה את עצמו בזה העולם אפילו כל שהוא".

בליקוטי מוהר"ן (ח"ב סי' ד) מכנה רבינו הקדוש את חכמי הטבע 'חיות רעות דורסים וטורפים רבים מבני עמנו', הם יונקים את רשותם מ'מצח הנחש' שמהותו כעס רוגז ואכזריות (ראה שם בפ"ח שם אט יד). אין אכזריות גדולה מזו מאשר להטות את מחשבת האדם בכל מאורעותיו להסתכלות של טבע, מכיון שבכך כורתים ממנו את התכלית הנצחית שאליה הוא היה יכול להתחבר עתה ולזכות לחיי נצח.

אבל לא רק כלפי העולם הוא זו אכזריות, אלא גם בעולם הזה. ניקח לדוגמה את הציור דלעיל: בן אדם שרוי בצרה ומצוקה, ובא אליו ידיד נאמן ו'משפתח' בצערו ומוסיף לו חושך על חשכתו ומקבע אצלו את ההרגשה שהוא נטוש ועזוב מוכה וחבול. זה אולי נעים וערב לרגע לחיך המצטער שיש מי שחש בגודל צרתו. זה אולי מצטייר כרחמנות ואהבה, אבל לאמתו של דבר אין אכזריות גדולה מזו, כיון שהותיר את ענהו חסר תקוה; אין לו במה להתנחם ואין תמורה לסבלו, הוא גם חי ויוסיף לחיות בפחדים וחרדות על מה שעוד עתיד לבוא עליו, כל מאורע רע מצית את דמיונו שהנה הוא זה הבא בתור וחייו אינם חיים. ולעומת זה, כאשר מדברים דיבורי אמונה - להעיר ולעורר לב הידיד הסובל, שעל אף שעתה מר לו אולם באמת יש מי שמשיגח עליו והכל לטובה וכדומה - שאמנם קשה בתחילה לקבלם, אבל כמה עמוקה ועצומה היא הרחמנות הגנוזה בכך; הוא העניק לו שמחה וחיים בזה ובבא, ונטע בלבו השקט ובטח שלא לפחד ממקרי הזמן ולחיות חיי נועם בצילו של האב הרחום המביט עליו בכל רגע לטובה.

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

רבי אבא'לע ז"ל, תלמיד מוהר"ן ז"ל, שְׁהִיָּה עֲשִׂיר גְדוֹל, אֲמַר פֶּעַם: "לְהִתְאַנֵּן (בְּתַפְלָה) כְּמוֹ שְׂמֵתָאֲנָן רַבִּי נַחְמָן מְטוּלְטְשִׁין ז"ל בְּתַפְלָתוֹ, זֹאת אֵינִי יְכוֹל" כִּי לֹא הָיָה דְחוּק וְחָסֵר בְּגִשְׁמִיּוֹת. "קָרַעְכָּן וְוִי רַבִּי נַחְמָן קָרַעְכָּעֵט בַּיַּיִם דְּאוּיָנְעוּ, דָּאֵס קַעֲנָן אִיךְ נִישְׁט".

(שיח שרפי קודש)

לתגובות והערות 3323796@gmail.com ניתן לקבל את הגיליון באימייל מידי שבוע

הדל"ג 4:39 - ניץ ההמה 6:26 - סוּזִק"ש 8:26
צאת השבת 5:54 - צאה"ש לר"ת 6:33

ביום ההוא יבוקש עוון ישראל ואיננו!

גם מוהרנ"ת באחד המכתבים, אחר שמזכיר לבנו ש"סוף כל סוף יתהפך הכל לטובה, ויקויים 'ביום ההוא יבוקש ויחופש עוון ישראל' כדי להפכם לזכיות" - הוא נפעם וכותב: **"בני הנשמע כזאת? אבל באוזנינו שמענו זאת מפיו הקדוש בעצמו, מפי זה שזכה לתורת ה' ולתפילת ה' ממש, ולא היה לו ממי להתבייש כלל. על כן עדיין תקוותנו חזקה לזכות לשמחת עולם על ראשם לנצח, מאחר שזכינו לתורות ותפילות כאלה..."** (עלים לתרופה, מכתב מיום א' חיי שרה תקצ"ד)

לשם מה סיפר לנו זאת רבינו הקדוש? הרי דבר זה לא יקרה רק לעתיד, ואיזה שימוש נוכל לעשות בידיעה זו בטרם יבוא העתיד? **"כי עדיין אין אנו מבינים, מה נעשה אנחנו עתה בעומק הגלות הזה, שעיקר הגלות הוא העצבות, ובמה נזכה עתה לזה לשמח נפשנו להכניע הקליפות לצאת מגלות הנפש שהוא העצבות שמתגבר בכל יום?"** (ליקוטי הלכות, ברכת הודאה ג, י).

התשובה היא:

גם אנחנו - הרחוקים עדיין מאותו עתיד נפלא - צריכים לדעת ולזכור זאת היטב. יום זה שבו 'בוקש עוון ישראל ואיננו', אמור לנחם ולעודד אותנו גם בימים אלה, בהם הנפילות כואבות עד מאד! ולתת לנו את הכח לקום ולהתחיל מחדש...

"כי זה ידוע, שהעיקר להמשיך עלינו גם עתה בחינת הגאולה, בבחינת 'קרבה אל נפשי גאלה', כמו שאומרים בשם הבעל שם טוב ז"ל, וכל דברי הצדיקים בפרט דברי אדונו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה כולם הם עצות להחיות נפשיתנו עתה גם עתה כל אחד ואחד בכל מקום שהוא" (שם).

ולכן, גם כיום, בתוקף הגלות, עלינו לזכור, שהסוף שלנו הוא נפלא. ולא נבראנו כדי 'להיטגן' כאן בעולם המר הזה, ולהישרף בגיהנם, ולאחר מכן ליפול לשאול תחתיות...

כי "בוודאי לא ברא ה' יתברך את האדם בחכמה נפלאה וגוראה כזאת, שבביל שייסבול עמל וכעס כזה בזה העולם, כי כוונת ה' יתברך בוודאי רק לטובה. וכמבואר בכל הספרים, שברא את כל העולם ומלאו בשביל האדם, כדי להראות טובו וחסדו ורחמנותו. היינו, שעיקר בריאת האדם שבשביל נברא הכל, היה בשביל התכלית ... וזה כל נחמתינו על כל הצרות והיגונות שסובל כל אחד.

"ועל כן צריכין להתגבר מאד מאד להמשיך שמחה על עצמו, על ידי שיסתכל על הסוף שהוא תכלית העולם הבא, שאז יתהפך הכל לטובה! כי אפילו הפחות שבישראל והגרוע שבגרועים, אין שיעור לכל נעימות הטוב הנפלא שזיכה אז, וכמו שחיקו אותנו הצדיקי אמת בכמה לשונות בעניין זה, כמו שכתוב 'ביום ההוא יבוקש עוון ישראל ואיננו', כמו שמוזב בסיומן כ"ב שייבקשו ויחפשו עוונות ישראל, כי יתהפכו לזכיות. וכמו שכתוב על פסוק 'נרדי נתן ריחו', וכן בפסוקים הרבה. ועל ידי זה יוכל לשמח את עצמו גם עתה בכל מה שעובר עליו" (שם, ט).

חזק חזק ונתחזק!

שאלה:

ב"ה בתקופה האחרונה התחזקתי מאד בעבודת ה', אך מעיקר על לבי מאד ריבוי עוונותיי שנפלתי ונשכחתי בהם, במזיד ובשווג באונס וברצון, רחמנא ליצלן ולישזבן, ואף ש"ה אני שב עליהם בתשובה שלימה, ומתחרט עליהם מעומק הלב, אעפ"כ חטאתי נגדי תמיד, ופעמים רבות שאני חושב ליפול לגמרי בדעתי, בזכרי ריבוי הפעמים בהם הכעסתי את בוראי וקיפחתי את קדושותי. אשמח מאד אם תחזקוני ותשיבו את נפשי.

תשובה:

אשריך בן שובב, אשר קיימת ואתה מקיים "שובו בנים שובבים". ובכוחה, גם אם אמש היית "שנאוי לפני המקום, משוקץ ומרוחק ותועבה", הרי שהיום אתה **"אהוב ונחמד, קרוב וידיד"** (כלשון הרמב"ם בהלכות תשובה פרק ז הלכה ו).

והתשובה - אשר אתה שב ומתנחם ומתחרט על מעשיך שאינם טובים - הם רפואת הנפש, כפי שהבטיחנו הקב"ה בפי נביאו: **"שובו בנים שובבים ארפה משובתיכם"** (ירמיהו ג, כב). "כי כמו שמכת הגוף נרפאת ברפואה שעושין לה, כן מכת הנפש והוא העוון, רפואתה - הליחה עם התשובה" (רד"ק, שם).

ואם לא די בכך - הרי שגילו לנו חכמינו ז"ל, שע"י תשובה מאהבה, לא זו בלבד שהעוון נמחל, אלא אף גם יכול להתהפך לזכות! וכדאיאת בגמרא: **"אמר רבי חמא ברבי חנינא: גדולה תשובה שמביאה רפאות לעולם, שנאמר ארפא משובתם אהבם נדבה. רבי חמא ברבי חנינא רמי: כתיב שובו בנים שובבים, דמעיקרא שובבים אתם, וכתיב ארפא משובתיכם? לא קשיא, כאן - מאהבה, כאן - מיראה".** ופירש רש"י: "ארפא - משמע מכאן ואילך, כבעל מום שנתרפא, שמקצת שמו עליו. כאן מאהבה - השב מאהבה נעקר עונו מתחילתו" (יומא פו ע"א). ואמרו שם (בעמוד ב) שעל השב מאהבה אמר ריש לקיש: **"גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות"**.

ועתה בוא וראה דברים נוראים ומבילים שכתב רבינו בליקוטי מוהר"ן תורה כ"ב:

"וזה 'ביום ההוא יבוקש עוון ישראל ואיננו', כי לעתיד יהיה כולו תשובה, ועל ידי התשובה 'זדונות נעשין זכיות', והיה נעשה מעבירות ישראל תורה, ועל כן יבקשו אז העוונות, כי יבקשו ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איך לוקחין עוד איזה עוון כדי לעשות ממנו תורה. וזהו: 'ואיננו', כי יהיו כל העוונות נכללין באין, היינו באין סוף, ששם העוונות נתהפכין לזכיות על ידי התשובה, שזהו בחינות 'ירידה תכלית העליה'" (ליקוטי מוהר"ן ח"א, כב). שמעת מה יהיה לעתיד? - "ייבקשו ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איך לוקחין עוד איזה עוון כדי לעשות ממנו תורה?!" - - - מבהיל ביותר...

להפוך את הירידה לעליה!

ויבא עמלק וילחם עם ישראל כרפידים

רפיון הידיים שהיה לישראל מן התורה, היה מפני ה"עליה" הגדולה שהוצרכו לעלות אליה בקבלת התורה, ולפני כל עליה חייבת שתהיה "ירידה", ולכן הרגישו רפיון ידיים מן התורה.

שכן, **"אין האדם זוכה למדרגה גבוהה יותר, כי אם על ידי שיהיה לו ירידה קודם העליה"**, וזה בכל אדם ובכל זמן ובכל דרגא ודרגא. אפילו מי שצריך לזכות לאיזה דרגא קטנה, אפילו להתעוררות חדש, צריך שיהיה לו מקודם איזה ירידה לפי מדרגתו. והירידה היא בחינת הנסיגות והצירופים שיש לו מקודם שעולה מדרגא לדרגא" (ליקוטי הלכות, תחומין ד, ז).

והנה באמת בשעת הירידה שיש קודם העליה, שהיא בחינת קבלת התורה מחדש, אז האדם הוא באמת בסכנה גדולה, כי הרבה נפלו על ידי ירידתם רחמנא ליצלן. וצריך אז להיות נכביר חזק בל ימט, וגם צריך סייעתא דשמיא שיזכה להחזיק עצמו בשעת הירידה שלא יפול לגמרי חס ושלום, רק יחזיק עצמו בכל עוז עד שיזכה לשבר ולבטל מה שצריך לבטל ולשבר כפי הירידה שלו, **עד שיזכה ברחמי יתברך לבחינת העליה, ואז זוכה שיצתהפך הירידה לעליה, כי הירידה היא תכלית העליה"**.

ועמלק הוא זה שתמיד אורב לאדם בשעת הירידה, להפיל אז את האדם לבלי יזכה לבוא ע"י הירידה אל העליה.

כי הוא השונא הגדול שאורב על ישראל תמיד בכלל ובפרט, בכל דור ודור, בכל עת וזמן, בכל פעם שישראל צריכין לעלות מדרגא לדרגא, שאז צריך שיהיה לו ירידה קודם העליה, אז בשעת הירידה שאז האדם באמת בסכנה, אז הוא אורב לישראל ומתכוון בתוקף רשעתו ושנאתו החזקה לישראל, ובא אז דייקא להילחם עם ישראל. בבחינת **"ויבא עמלק וילחם עם ישראל כרפידים" - 'ברפיון ידיים, שָׁרְפוּ ידיהם מן התורה'**, כי אז קודם קבלת התורה ואז מקודם צריך שיהיה בחינת ירידה, וזהו בחינת רפיון ידיים מן התורה. אז דייקא ויבוא עמלק".

ועל כך נצטוונו לזכור מעשה עמלק, ו"מלחמה לה' בעמלק מדור דור" - שכן, בכל דור ודור ובכל זמן ועת, צריך האדם לזכור שעמלק אורב עליו בשעת הירידה להפילו ח"ו, וצריך להתחזק נגדו בשמחה גדולה, לבלי ליפול ולהיחלש כלל וכלל מכל הירידות העוברות עלינו, רק להחזיק בכל הכח עד שתתהפך הירידה עצמה לעליה גדולה ונפלאה!

פנינים מאירים וחידישים מזהירים מלוקמים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שכטער שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

פרשת בשלה

סוד צנצנת המן לדורות הבאים

ויאמר ה' אל משה קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותה למשמרת לדורותיכם למען יראו את הלחם וגו' (שמות טו, לב-לג). והיא תימה: למה צווה השם יתברך שיראו את הלחם, ומה לו בזה אם יראו דורות הבאים את זה או לא. אמנם, הן אמת נודע מה שאמרו הכתוב (משלי לא, יד) ממרחק תביא לחמה, והוא ענין כי השכינה בכיכול מצמצמת את עצמה ליתן מזונותיהם של ישראל על ידי איזה סיבה מהסיבות, והשכינה

כביכול מתלבשת בתוך אותה הסיבה לזון ולפרנס כל אחד ואחד מישראל לפי מזונו וטבעו. וזהו מזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא מילתא (מועד קטן כח, א), והוא מזל אל"ף עילאה שהשכינה מתלבשת בו לזון כל אחד ואחד מישראל וכו'. וזהו קח צנצנת אחת פירוש כי באמת למה נקרא שמו מן כי לא ידעו מה הוא, שהוא רוחניות עליון יורד מן השמים וגם עתה היום הזה יורד מן השמים לכל אחד ואחד מזונו כאמור על על התלבשות השכינה באיזה סיבה מן הסיבות, רק שבדור המדבר ירד מן השמים בלי שום התלבשות באיזה סיבה ועתה

נתלבש לפי הסיבה. וזהו קח צנצנת אחת רצה לומר כלי, ותן שמה מלא העומר מן, שיתלבש בתוכו בחינת מן שהוא לחם מן השמים שיתלבש בכלי על ידי סיבה מן הסיבות וזהו למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר שידעו שהייתי נותן במדבר בלי שום התלבשות והתכסות באיזה סיבה, לכן גם עתה שנתלבש ונתכסה באיזה סיבה מן הסיבות, ידעו ויבינו כי זהו הלחם בעצמו שיוורד מן השמים והבן.

פירות ט"ו בשבט

רבותיו הגדולים מחכמי צפת שמנהגם היה לאכול ט"ו מיני פירות, חמשה מינים שקליפתם רך ונאכלים עם קליפתם כנגד עולם הבריאה, והם: תאנה, גפן, תפוח, אגס, חבושים. חמשה מינים שנאכלים עם הקליפה החיצונית בלי הגרעין הפנימית כנגד יצירה, והם: תמר, זית, עונב, גודגניות, עוזרדין. וחמשה מינים שקליפתם נזרקת כנגד עשייה, והם: רמון, שקדים, אגוז, תרמוס, סידרה. ויש הנוהגים לומר ט"ו שיר המעלות בשעת אכילתם.

ובקהילות הספרדים נוהגים לערוך סדר לימוד על פי ספר פרי עץ הדר מתלמידי האריז"ל, ושם מובא שעל פי סוד יש ליקח שלשים מיני פירות, י' מיני פירות מכל השלשה מינים הנ"ל. וכתב שעל כל פנים לא יפחות מ"ב מינים. וכן מובא בספר תוספות חיים (על חיי אדם כלל לב ס"ג בהג"ה) שבמקום שאין הפירות מצויות כל כך לא יפחות על כל פנים מ"ב מיני פירות, על פי סוד. ומובא שהרה"ק בעל הישמח משה זיע"א נהג לאכול י"ג מינים כמספר אח"ד (פרדס אליעזר עמו"צ), ובספר אבן ספיר (נכתב בשנת תרכ"ה ונדפס בשנת תרס"ו ח"א עמוד קו) מביא מנהג של יהודי לוב שאכלו חמישים מיני פירות.

בשולחן ערוך (סימן קלא ט"ו) נפסק שאין אומרים תחנון בט"ו בשבט משום שהוא ראש השנה לאלילות, והביא **המשנה ברורה** (ס"ק לא) את דברי **המגן אברהם** (ס"ק טו) שכתב 'והגיהם האשכנזים להרבות אז במיני פירות של אילנות'. ובשבט **מוסר** (פרק טז) מנה הדברים שיש לאדם להיות זהיר בהם, ובתוך דבריו הוא כותב: 'בני זהיר לברך על הפירות בט"ו בשבט שמנהג ותיקין הוא'. מדבריהם נראה שאין קצבה ושיעור כמה צריכים לאכול, רק יש 'להרבות' במיני פירות כדי להראות שמודה ומברך על פירות האילן. וכן כתב **החיות יאיר** בספרו **מקור חיים** (ס"ט תרפ"ד) 'ראיתי ותיקין שמברכין על כל מיני פירות אילן הנמצאות בט"ו בשבט'. והיינו שכל מין אילן שהיו מצוי במקומם היו נוהגים לאכול ולברך עליהם. וכן במחזור הקדמון הנקרא **מחזור מעגלי צדק** (דף כח) שנזכר פעמים רבות במגן אברהם כתוב בזה הלשון; ולפי שיום זה הוא ראש השנה לאילנות מנהג לקנות כל אחד בביתו ביום זה מעט מכל פרי ופרי שיוצא אז.

אמנם בספרי המקובלים מצינו מנהגים שונים בזה על פי סוד וקבלה; **במאמר המנהגים למהר"ם חגיז** ז"ל מביא בשם

קביעות יום הצלה לנס

במתון, ואלו הם, ק"א ק"ו ק"ז כ"ג ל"ד ס"ו ק' ק"ג כ"א ק"ל ק"ל"ח קל"ט קמ"ג קמ"ח ק"ג. ואחרי זה לעשות סעודה ללומדי תורה למי שאפשר, וליתן צדקה כברכת ה' כפי השגת ידו, ע"כ.

מחלוקת אם יש תוקף ליום הצלה

בעיקר דין זה ישנה מחלוקת קדומה, האם יש כח לאחר ימות הנביאים וחתומת התלמוד לתקן יום הצלה לכל השנים ולדורות הבאים.

המהר"ם אלשקר בתשובה (שם) הביא שהיה איזה עיר שאנשי העיר תיקנו ביניהם בחרמות עליהם ועל זרעם הבאים אחריהם לעשות את יום י"א טבת כיום פורים לכל דבריו, כדי לפרסם נס אחד שנעשה להם באותו יום. והתקינו שאפילו מי שישנה את מקומו וילך לשכון בעיר אחרת לא יסור מעליו חוק התקנה. וכתב, שיכולים בני העיר לתקן תקנות כאלו ויש בה פרסומי ניסא ותקנת ותיקין היא, וכיון שכתוב בהסכמתם בפירוש שאפילו ישנו את מקומם לא פקעה מיניהו אותה תקנה, על כרחך חלה עליהם ועל הבאים אחריהם בכל מקום שיהיו עליהם ועל זרעם בכל ענין שיהיה. ע"כ.

מאידך, **הפרי חדש** (ס"ל תצו אות"ד) התנגד לפסק זה, וכתב: "יש קצת יחידים בדורינו זה שעל ידי שאירעו להם ניסים קבעו באותם ימים יום טוב לדורות. ואני אומר שאף אם נהג בה כמה שנים יכול לחזור בו בלא התרה ואף הבנים אינם חייבים לנהוג מנהג זה אף אם קיבלו עליהם שהיא מנהג טעות, לפי שמובא **בגמרא** (ר"ה יח) שבטלה מגילת תענית, וכיון שהראשונות נתבטלו כל שכן שאין לנו רשות להוסיף אחרונים, ואין חילוק בזה בין יחיד לרבים".

אבל כאמור **המגן אברהם והמשנה ברורה** החזיקו בפסק **המהר"ם אלשקר**, וכן כתב **החיי אדם** דכוונת הגמרא שאי אפשר לקבוע יום טוב חדש לכל ישראל בזמן הזה, אבל כל יחיד ויחיד יכול לקבוע לעצמו ולדורותיו יום טוב שלו. וכן כתב **החתם סופר** (ש"ת או"ח סי' קסג ויד"ד סי' רלג): "טרחתי הרבה לקיים מנהג עיר מולדתי ק"ק פפד"מ העושים פורים ביום כ' אדר א', ומנהג מצרים ביום כ"ג אדר. שלפי עניות דעתי קביעות יום מועד ביום עשיית נס הוא דאורייתא, ונלמד מקל וחומר מציאת מצרים, שאם משעבוד לגאולה אמרו שירה וקהילות לעשות להם פורים ביום שנעשה להם הצלה בימים ההם בגולה, ול"ג בעומר יזיכר שנתחדש על ידי תלמידי רבי עקיבא והיה אחר החורבן", ע"כ.

קריאת הלל ביום הצלה

במאירי (פסחים ק"ז). כתב שביום שנעשה נס לאדם רשאי לקבוע לקרוא הלל לעצמו באותו יום בכל שנה, אלא שאינו רשאי לברך

לתקן יום הצלה

השבוע למדנו **במשנה ברורה** (סי' תרפו סק"ח) שיכולים בני עיר לתקן בהסכמה ובחרם עליהם ועל הבאים אחריהם לעשות פורים ביום שנעשה בו נס. ומקור הדין מובא **במגן אברהם** (ה"ק) בשם **תשובת מהר"ם אלשקר** (סי' מט). וכן ידוע על כמה גדולים בדור האחרון שקבעו יום הצלה להם ולתלמידיהם בכל שנה באותו יום שניצלו מציפורני הנאצי"ם י"מ"ש.

לקבוע תענית קודם

הפרי מגדים (א"א שם) הביא בשם **הכנסת הגדולה** שיש שמתענים ביום שנעשה להם נס. אמנם בספר **זכור לאברהם** (אלקעלי או"ח אות פ) כתב שהוא טעות, דביום ההצלה צריכים לאכול ולשתות ולשמוח, ורק ביום קודם יש להתענות, כמו בפורים שצמים ביום הקודם בתענית אסתר זכר לצרה ואחר כך ביום ההצלה שמחים זכר לנס. ויש להעיר, שאמנם מצונו עושים תענית כזכר לנס בתענית בכורים בערב פסח זכר לנס שניצלו במכת בכורות (כמב' בטור סי' תע).

ימי הצלה של הרמב"ם

בספר חרדים (מצות התשובה פ"ג) מובא שמצא כתב יד שכתב **הרמב"ם** שתיקן לו ולדורותיו ימי צום וימי שמחה על הימים שניצול בהם מצרה לרווחה. וכתוב שם: "ביום ד' אייר שנת כ"ה ליצירה נכנסתי לים וביום י' אייר עמד עלינו נחשול צום לטבענו, ונדרתי ששני הימים האלה ביצום בהם ואנהוג בהם תענית צבור שלם אני ואנשי ביתי וכל הנלוים עלי, ואצוה על בני לעשות כן עד סוף הדורות שיצאו מחלצי, ויתנו צדקה כפי כוחם. ונדרתי שאהא אני יושב לבדי בעשירי באייר, לא אראה אדם אלא מתפלל וקורא כל היום ביני לבין עצמי, וכשם שלא מצאתי בים אותו היום אלא הקב"ה כך לא אראה אדם ולא אשב עמו אלא אם כן לעצמי ... וביום י' יתרח חשון התפללתי בירושלים וביום ט' הילחלחתי בחברון... ושני הימים האלו שהם ו' טו' במרחשון נדרתי שיהיה לי כמו יום טוב ותפילה ושמחה בה' ואכילה ושתייה", ע"כ.

יום הצלה של החיי אדם

החיי אדם (כלל קנה סמ"א) תיקן יום צום ולאחריו יום שמחה בשביל נס שקרה לו, וזה לשונו: "כן אנו עושים על הנס שנעשה לנו בשנת תקס"ד אור ליום ט"ז כסליו, שהיתה הריגה בחצר שאני דר בו מחמת הבערה שיצאה ללהב מן פולוני"ד ונפלו כמה בתים בחצר וגם בית אחד שלי... ולמען ספר נפלאות ה' קיבלתי עלי ועל זרעי בלי נדר יום ט"ז כסליו, לעשותו כמעט חציו לה' על כל פנים, ומי שיוכל יתענה. ובלילה שאחריו, יתאספו יחד תיכף אחר מעריב וידליקו נרות כמו ביום טוב, ולומר שיר היחוד כולו בנעימה ובמתון, ושיר הכבוד בזמרה, ואחרי זה מזמורי תהלים

הדבר פשוט שאין כח בזמן הזה לקבוע יום טוב לכל בני ישראל לדורות אפילו בלא הלל. כפי שכתב **הבני יששכר** (במאמרי חודש כסלו טבת מאמר ד' אות ג' ח"א פ"ג פ"ד ופ"ה) שהרבה ניסים היו לאבותינו מעולם, ולא קבעו את הימים טובים לדורות רק כפי אשר ידעו בכח הנבואה שבכל שנה ושנה בהגיע הזמן היא נתגלה שוב האור ההוא.

קביעת תענית על השואה

יותר מזה מצינו **להחזון איש בקובץ איגרות** (סי' יז) שיצא חוצץ על אלו שרצו לקבוע יום צום לדורות אחר חורבן אירופא שהוא נגד יסוד היהדות, וז"ל: "ענייני ההלכה קבועים הם על פי התורה שעיקרן בכתב ופירושן בתורה שבעל פה, ואף נביא אין רשאי לחדש עד שמצאו להן סמך בתורה, וכשם שהגירעון בכלל נליזה מהתורה, כך ההוספה על מצות התורה נליזה מהתורה וכו', כן קביעת תענית לדורות הוא בכלל מצוה דרבנן, ומה שיש בידינו הוא מזמן שהיתה עדיין נבואה, ואיך געזי פנינו דור שטוב לו השתיקה - להרהר כזאת לקבוע דברים לדורות. והרי ההצעה הזאת מעידה עלינו כמתכחשים בכל חטאתינו ושפילנו, בזמן שאנו מלוכלכים בעוונותינו ובפשעינו, דלים ורקים מן התורה וערומים ממצוות. אל נא נעבור לגדולות ממנו, נחפשה דרכינו ונשובה, וזוהי חובתנו כמו שנאמר הלא זה צום וגו', עכ"ל.

וכידוע שכמה גדולים לא רצו אפילו להוסיף קנינות על השואה בציבור, לפי שאין לנו בזמנינו כח לתקן נוסח תפילה לרבים (עי' דברי יציב ח"ז סי' מח).

על קריאת הלל, לפי שאינו מתקנת חז"ל. אמנם **החיד"א בשו"ת חיים שאל** (ח"ב סי' יא) האריך שלשיטת רוב הפוסקים אסור לקרוא הלל ביום הצלה פרטי של אדם או של קהילה אחת. רק על נס של כלל ישראל, וכתב: "לא שמענו מעולם שאלו שקבעו פורים או יום טוב לעצמם שאמרו הלל, ושבח אני את רבני ליוורנו ז"ל, שכאשר אירע להם שנת תק"ב לתפ"ץ צרת הרעש וניצולו תיקנו תענית ביום ההוא בכל שנה, ובשבת קודש לומר הלל הגדול במקום שתיקנוהו בזמירות בנעימה וניגון יפה, ולא תיקנו לומר הלל, וכן ראוי לעשות", עכ"ל.

וכן האריך **מרון המנחת יצחק** (ח"ב סי' ש) שאסור לקרוא הלל ביום שנעשה נס אפילו בלא ברכה, והוא בכלל מה שאמרו חז"ל (שבת ק"ה): "כל האומר הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף". שפירש רש"י שנקרא מגדף משום שקורא הלל שלא בעונתו שתיקנו חז"ל, ותקנת הנביאים היה לומר רק בשלשה רגלים, ובתוכה שמצאו רמז לזה בפרשת בהעלותך (כמב' ברמב"ן במדבר ה"ב), וחז"ל לא תיקנו חז"ל לומר הלל, והגם שיש הרבה ניסים במשך ימי השנה שאירעו לאבותינו אף על פי כן לא קבעו לומר הלל ביום זה, ואפילו על הנס של קריעת ים סוף לא קבעו לומר הלל שלם בכל שנה.

אין לנו כח לתקן יו"ט לכל ישראל

אי אפשר לתקן פורים או יום טוב רק ליחיד או לבני קהילה אחת שרוצים לקבל על עצמם שמחה ויום טוב זכר לנס שקרה איתם, אבל

גרוע יותר מכל המחלוקות!

רבי שמעון תלמיד רבינו (יא)

ר' שמעון היה איש צדיק תמים, שעסק כל היום והלילה אך ורק בעבודת ה', וכמסופר לעיל מגדול מדרגתו ושבירת המידות רעות, מה שהעיד עליו רבינו ז"ל. גם היה ת"ח גדול וחדש הרבה חידושי תורה, כמסופר בספר כוכבי אור ז"ל:

עבודת ההתבודדות

"ר' שמעון ז"ל היה איש עוסק במשא ומתן, ואף על פי כן הרבה מאד בתוך זה לעסוק בעבודתו ית', וגם הרבה מאד בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו על פני השדה, לפעמים ביום ולפעמים בלילה.

ופעם אחת נתיישב וקבע דירתו באיזה קרעטשמי שהיתה סמוכה לעיר, כדי שיהיה לו בנקל לילך בכל עת להיער להתבודד, ולפרש שם שיחתו. וגם בבואו לארץ ישראל בחר לו שם איזה מקום בקצה העיר הסמוך לשדה, במקום שאין בני אדם מצויים כ"כ, ושם הרבה לעסוק בעבודתו ית', ובפרט בתפילה והתבודדות יומם ולילה עד עת פטירתו ז"ל" (כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות י"ז).

ופעם בהיות רבי שמעון בשדה, כשהוא מתבודד בינו לבין קונו, הבחין בדוב המתקרב ובא אליו. לא איבד ר"ש עשתונותיו, רק כרך בזריזות סביב ידו אחד מבגדיו, והיה לו שם סכין ארוך, ותפסו בידו. כשהתקרב אליו הדוב פשט את ידו ותחבו עמוק בפיו של הדוב, וחתך בסכיניו את איברי פיו, עד שנפל פגרו, כי מחמת הבגד שהיה כרוך סביב ידו לא הצליח הדוב לנשכו בשיניו, וככה ניצל ממנו (שי"ח ח"ג אות קצ"ט).

חידושי תורה

"גם היה עוסק לחדש בתורה. ופעם אחת נסע ביחד עם מוהר"ן ראה אז אצלו הכתבים שלו, והוטבו מאד בעיני מוהר"ן ז"ל, ולקחם בידו ולא רצה עוד להחזירם לו, כדי להעתיקם ולהדפיסם. ועשה עצמו ר' שמעון כמחריש ולא ענהו דבר, רק המתין עד בואם לבית מלון, ואז הביט בכל פעם בעיניו פקחא, עד שהסיח דעתו מהם מוהר"ן ז"ל, וחטף אותם פתאום מאתו וזרקם לתוך התנור ונשרפו" (כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות י"ז).

ממית עצמו עליה

מוהר"ן ז"ל שיבח פעם את חברו רבי שמעון תלמידו של רבינו ז"ל, שהיה מקיים את הפסוק (ויקרא י"ט, יד) "אדם כי ימות באוהל" ודרשו ז"ל (ברכות סג) "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה" (שי"ח ח"ב אות תרמ"ג).

זהירות במלאכת השחיטה

"ר' שמעון ז"ל רצה ללמוד את עצמו שחיטות, ושאל את אדמו"ר ז"ל, השיב לו רבינו הק' שילמוד את עצמו דאקטרייא להיות רופא. אמר לו רבן שמעון: אתם רוצים שאהיה רוצח? השיב אדמו"ר ז"ל: וכי אין זה רציחה שלוקחין את התרנגול מגלגול של איש זקן, והוא תופס אותו בזקנו ושוחטו?! ומאז ביטל מללמוד להיות שו"ב" (אבני ברזל שיחות מרבי"ל אות סה).

להתהלך בארצות החיים

רבי שמעון זכה לנסוע ולקבוע עצמו על התורה ועל העבודה בארץ ישראל, וכנראה הייתה זאת מחמת היותו תלמיד מובהק של רבינו, אשר הרבה לדבר אודות קדושת ארץ ישראל, לכן השתוקק לזה עד שעשה מעשה, שנסע לא"י בשנת תק"פ בחודש מנחם אב.

ובאותה עת רצה גם מוהר"ן לנסוע לארץ ישראל, ורצה לנסוע עמו, ור' שמעון בעצמו ביקשו שישעו עמו, ורצה לעזור לו בענין זה. אבל לא אסתייעא מילתא אז למוהר"ן לנסוע, כי מוהר"ן עסק אז בהדפסת ספרי רבינו ז"ל שהיה בגדר תלמוד תורה לרבים, וזה היה חשוב בעיניו יותר מלזכות לנסוע לארץ ישראל [ולמעשה נסע מוהר"ן ב' שנים אח"כ, בשנת תקפ"ב]. כמו שמספר מוהר"ן בעצמו בספרו ימי מוהר"ן (ח"ב אות י"ז) וז"ל:

נתלהב לבי לארץ ישראל

"בבואי לאומאן שמעתי שם שידידניו הותיק מו"ה שמעון נ"י הוא כבר באדעס לנסוע משם לארץ ישראל, ושיש סברא שר' נפתלי נ"י חבירי יסע עמו יחד, ואני יודע מכבר שר' נפתלי נ"י יש לו כיסופין גדולים לארץ ישראל זמן רב. ותיכף ששמעתי זאת נתלהב לבי לארץ ישראל, והתחלתי לחשוב מחשבות אולי אזכה לנסוע עם ר' שמעון הנ"ל יחד לארץ ישראל, ונסעתי מאומין לניקולאייב דרך טיראוויצע". עיי"ש עוד באריכות.

ידוע שרבינו הק', בהיותו בחיים חיותו בזה העולם, לא הלך לגלות עצמו לפני שום צדיק מפורסם, והסתתר והתעלם לפני כל המפורסמים והגדולים. ולא זו בלבד אלא אף גרם לעצמו מחלוקת ובוזיונות עד אין קץ.

יש שיחה בחיי מוהר"ן (סי' רעו) שרביה"ק דבר על כך שמשמקם מגלים לו הגזירות המרחפות על ישראל בזמן מוסדו מאד, וכל זאת מחמת שהוא יודע שפלותו באמת.

מסופר על ר' חייקל חזן, מתלמידי הגדולים של רבינו הק', שעמד לשאול דבר-מה מרבינו, אך קודם ששאל התנה עם רבינו שלא יענישונו על שאלה זו. ושאל: מפני מה הוא גורם לעצמו מחלוקת? והשיב לו רבינו כך: "גוט וואס דו האסט זיך באווארנט" [= טוב שהבטחת על עצמך].

ולעצם הדבר השיב: הייתי צריך לעבור את העולם מפרזובע לפרזובע, שהיה צריך לשבת על פריזובע [-כעין איצטבא שהיה יוצא מכל בנין] עד שהיו מסלקין ומגרשים אותו משם, והיה בוחר לעצמו איצטבא אחרת (עיי"ן שי"ח ח"ב אות קמ"א ותבין).

מובא שהיה זמן שהבעש"ט הק' היה מפחד לישון מגודל הקטרוגים שהיו עליו מחמת גודל קדושתו, עד כדי כך שתלמידו הרה"ק התולדות זי"ע היה מוכרח לשבת אצל המיטה ולומר זוהר או משניות, והיו לו שישים גיבורים לשמרו. כי לא רצה לרדת לעולם אם לא יורידו עמו ששים גיבורים שישמרוהו מהקטרוגים, בסוד "הנה מטתו של שלמה ששים גיבורים סביב לה מגברי ישרא"ל" (שה"ש ג, ז).

ורבינו הק' ירד לזה העולם בלי השישים גיבורים, וכל המחלוקת והבוזיונות היו בשביל שיוכל לעמוד בתוקף קדושתו. ואכן עיי"ש שתקו הקטרוגים מלמעלה. ורבינו הק' אמר, שאם היה הבעש"ט יכול לרדת לקטנות כזו, לקבל בוזיונות כאלו, לשחוק ברחוב עם ילדים באונטערשלאק [ביטנה] של חאלאט [חולקן] - היה אף הוא יכול לעלות לארץ ישראל.

תלמיד מוהר"ן היה פעם משמש איזה זמן לשם מצוה את נכדו של הרה"ק רבי ברוך ממעוזו זי"ע, כי אותו תלמיד נקלע פעם למעזיבו וראה את נכדו

מוסדות קרן אור בארץ הקודש
ע"ש מוהר"ן מברסלב זי"ע
בנשיאות מוהר"ן חז"צ הגרי"ם שכמער שליט"א

ושם אשה גדולה

שורים ורוצים אנו עד דרכוה של נפש, במסירתה של חובתה העוקבת מונת ציון הקיחה בעיקרה הליכותיה מבורות הדרות ופשות שאלה הנשיות. משכיל בריאת ה' ודעת צדקה וחסד, בנתה מתחת לירוחה ונפת פורטה לפני כל ימיה מפרה נפשה בעוז ותענוגות למען נשמה הודית של נשמה המאן שליט"א, ונחמה נאמנה למשאת חיות, בתפלה שפכה נפשה לנרוע עולם תורה, אומנותה חזקה חיה גם בשנות חוליה ומאובות ביטורים קשים, הייתה למופת בקדושה ובאצילות מעשיה ומדותיה התופלות. וזכה להעמיד דורות שירים מבורים, בניו ותלמידי רבנו הולכים כדרכי אבות במסילה אהבה הנחילה

הרבנית הצדיקה

מרת אסתר רחל ע"ה

אשת חברי ליבולטא אבא רבנינו, מוהר"ן זי"ע, ורבינו תורה לעידים ידיו נאמן ועשיר לישן מוהר"ן זי"ע נשכח שליט"א, וז"ל הציבור הנודל לנשלת תורה הגאון האדיר רבי **שמואל בראנדסדארפער** שליט"א חבר בו רבא ודיאן אקדמא וידידו ורוב קהלתו חתן בב"ש **נשפחה אביר לים י בולטא י שם חובתה, ונאמה כד חזנים** מפיסנים אורי ביה את תחומים ונאמנים, קדם בעלה הנודל

מוהר"ן זי"ע
ולכל המשפחה הרוממה
 ממש יום נפחת ירושלים, חזת יסבסבם בעללים, ולא ישיב עור שר ושרי בגבוליו, קיי ימיה לבית ארץ וקיינו רובנו כל שופר עשר בב"א

הנכבדים מרה בוגנו וצער רבי, ומשמע דברי התחומים מוסדות קרן אור

<p>ברכת מו"ל טוב להר"ח אברהם יצחק מו"ל ח"ו ולחוננו הר"ח ר' שמואל טייטלבוים שליט"א ולחוננו הר"ח ר' דניאל זאב פראנק שליט"א</p> <p>לרגל חולדת הבן והבן יח"ר שיובה לגדלו לתורה לחופה ולמעשים ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מו"ל טוב להר"ח ר' שמואל טייטלבוים שליט"א לרגל נישואו בנו הר"ח אריה ח"ו עב"ג בשנת ה'תש"ס</p> <p>יח"ר שיובו לנכות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זי"ע</p>
<p>ברכת מו"ל טוב להר"ח ר' משה חיים אשכנזי שליט"א לרגל נישואו בנו הר"ח אברהם ח"ו עב"ג בשנת ה'תש"ס</p> <p>יח"ר שיובו לנכות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זי"ע</p>	<p>ברכת מו"ל טוב להר"ח ר' יואל קרשעבסקי שליט"א לרגל נישואו בנו הר"ח חנן ח"ו עב"ג בשנת ה'תש"ס</p> <p>יח"ר שיובו לנכות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זי"ע</p>